

Večernik

Leto III. (X.), šte. 252

Maribor, torek 5. novembra 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 18
Oglas po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Ogromen plaz zasul progo Zagorje — Sava

MED ZAGORJEM IN SAVO SE JE ODRTEL PONOČI VELIKANSKI PLAZ, RAZBIL PROGO IN ZDRVEL POTEM V SAVO. — ŠESTURNA NAPORNA OČIŠČEVALNA DELA. — EKSPRESNI VLAK ZOPET V VELIKI NEVARNOSTI.

LJUBLJANA, 5. novembra. Danes ob 2.30 ponoči, se je v soteski med postajama Zagorje in Sava odrtal ogromen plaz, visok nad deset metrov in se zrušil med strašnim bobnenjem in grmenjem na železniško progo in preko nje potem v Savo. Tresk na progo je bil tako srdit, da so se tračnice na dotičnem kraju skrivile kakor bakrena žica. Železniški nasip sam je bil seveda močno poškodovan in v dolžini več metrov preluknjan.

Progovni čuvaj, ki se je mudil v bližini čuvajnice, je slišal silno bobnenje in odhitel takoj na kraj nesreče, da vidi, kaj se je zgodilo. Obvestil je potem o dogodku prvo dosegljivo postajo, nakar je bil telefonično pozvan iz Zidanega mosta pomožni vlak s progovnimi delavci pod vodstvom inž. Sedlaka. Delavci so nemudoma pričeli s skrajno težavnim in napornim očiščevalnim delom. Popolnoma skrivljene tračnice so morali s pragi vred odstraniti in jih nadomestiti z novimi.

Cele tri ure so bili delavci zaposleni na levem tiru z odstranjevanjem velikanskih mas skalovja, prsti in korenin. Šele nato je mogel ekspresni vlak, ki bi moral prispeti v Ljubljano že ob 4.26 ponoči, pasirati kraj nesreče. Ekspresni vlak je privozil na ljubljansko postajo šele ob 8.06 zjutraj. Tudi vsi drugi vlaki so imeli radi tega plaza veliko zamudo.

Ob 4.30 ponoči je prispela iz Ljubljane komisija železniške direkcije, ki je podrobno zaslišala marljivega in vestnega progovnega čuvaja. Le njegov vestnost se je namreč zahvaliti, da ni zdrčal ekspresni vlak na podoban način v Savo, kakor neki vojaški vlak med svetovno vojno nedaleč od tega mesta.

Desni tir je bil po požrtvovalnem in napornem delu progovnih delavcev očiščen v nadaljnjih treh urah. Sploh so očiščevalna dela sedaj že popolnoma končana in se more vršiti promet zopet neovirano in redno.

Mestna policija v Mariboru in Celju

BEOGRAD, 5. novembra. Današnje »Službene Novine« objavljajo ministrsko naredbo o novih mestnih policijskih upravah v vseh večjih, izven banskih sedežev ležečih mestih. V dravski banovini bo uvedena mestna policija v Mariboru in Celju. Državna policija v teh mestih mora likvidirati v roku 3 mesecev. S prvim januarjem prične poslovanje že nova mestna policija. Bani so dobili nalog, da ukrepejo vse potrebno, da bodo mogle nove mestne policijske uprave pričeti poslovanje že do navedenega termina.

Pred sestankom francoskega parlamenta

PARIZ, 5. novembra. Novi ministrski predsednik Tardieu bo že na prvi seji zbornice prečital deklaracijo svoje vlade. Tardieu in Briand bosta pri tej priliki podala obsežna poročila o notranji in zunanji politiki Francije. Dočim bo Tardieu

razpravljal o notranji politiki, se bo bavil Briand samo z velikimi vprašanji svoje zunanje politike. V parlamentarnih in političnih krogih vlada za to sejo veliko zanimanje, ker bo kabinet Tardieu tedaj prvič meril svoje sile v parlamentu.

Bomba v pisarni fašistov

MONACO, 5. novembra. Snoči bi se morala vršiti v pisarni tukajšnjih fašistov seja, ki pa je bila odpovedana. Neznani človek je vrigel skozi okno v pisarno bombo, ki je eksplodirala in močno poškodovala stene sobe. Ker ni bilo nikogar v sobi, je ostal atentat brez uspeha. Gre za atentat protifašistov, nedvomno italijanskih emigrantov, ki razvijajo ravno sedaj po vsej Evropi veliko in srdito kampanjo proti fašizmu.

Za odpravo smrtnih kazni v Angliji

LONDON, 5. novembra. V angleški spodnji zbornici so poslanci delavske stranke postavili predlog, da naj se

mora sedanja madžarska vlada demisijsko namerati ne le v interesu madžarskega naroda in madžarske države, ampak tudi v interesu miru v Srednji Evropi.

Jasne, resne in odločne besede starega madžarskega politika so napravile povsod najboljši utis. Zlasti v hipu, ko madžarski vladajoči režim ponovno ogroža konsolidacijo Evrope s svojo politiko v vprašanju vzhodnih reparacij. V komisiji za vzhodne reparacije v Parizu je te dni madžarska delegacija odklonila pravično rešitev reparacijskega vprašanja in tako ogroža izvedbo Youngovega načrta, ki tvori podlago za gospodarsko in finančno konsolidacijo Evrope. Naravno, da so vočigled stališču Madžarov zastopniki Male antante podali izjavo, da države Male antante ne bodo plačale svojih obvez, ako Madžarska (in tudi Bolgarska)

ne bi plačali reparacij, ki se od njih zahtevajo. Komisija je odgodila svoje delo na nedoločen čas, ter je nemogoče, da bi se mogla urediti reparacijska vprašanja Nemčije in sploh rešiti ves reparacijski problem, ako bosta Madžarska in Bolgarska vztrajali na svojem odpornejem stališču. Pravilno povdarjajo francoski listi, da Bethlen s svojo nepopustljivo stjo prevzema nase veliko odgovornost, ako skuša onemogočiti mirno rešitev finančnih problemov Srednje Evrope, Balkana in Evrope sploh. In istotako prav ima grof Karoly, če pravi, da je odstop Bethlenove vlade v interesu miru v Srednji Evropi. Samo dvomimo, da bo madžarska plemiška klika, ki gnjavi svoj narod in Evropo, prišla do spoznanja in krenila na pota razuma in treznosti.

smrtna kazen v Angliji odpravi. Predlog sta utemeljevala potem socialistični poslanec Brown in znani liberalni poslanec Herbert Samuel. Zbornica je sklenila, da se sestavi poseben odbor, ki bo stavljal primerne predloge. Odprava smrtnih kazni ali vsaj njena omejitev na najtežje slučaje bi nedvomno pomenila nov velik uspeh v zgodovini Macdonaldove vlade.

Ljutomer.

Naša sadjarska in vrtnarska podružnica vabi vse svoje člane in prijatelje sadjarstva na predavanje z demonstracijo, ki se bo vršilo v nedeljo 10. t. m. po 8. maši v 6. razredu deške osnovne šole. Govoril bo sadjarski nadzornik gosp. Pečovnik o zatiranju sadnih škodljivcev in boleznih. Kako se vrši temeljito snaženje in zatiranje zajedavcev z izdatnim gnojnjem, je zelo važno delo. Letos se nam je trud bogato poplačal ter je treba zopet pridno drevje negovati. Uljudno vabi — odbor. —

Varnostne svetiljke krađejo.

Delavci mestne občine so davi prijavitili, da je v minuli noči zginita na križišču Vrtnice in Vrbanove ulice svetiljka, ki služi v opozorilo voznikom. V isti noči pa je neznan zlikovec odnesel tudi signalno svetiljko s križišča Čopove in Koroščeve ulice. Brez dvoma gre za zloben pobalinski čin, ki bi lahko povzročil nesrečo in škodo. Policija je uvedla preiskavo.

Policajska kronika.

Od ponedeljka na torek so bile aretirane tri osebe: Adam K. radi pijanosti, France Z. radi razgrajanja in Ivan N. radi potepušstva in prosjačenja. Radi manjših prestopkov je bilo ovađenih 13 oseb.

Z odra je padel

sinoči v Rušah zaposleni 23letni tesar Ivan Pihlar. Pri padcu je dobil težke notranje poškodbe. Pozno ponoči poklicana rešilna postaja je ponesrečenca odpremila v bolnico. —

Voz drv se je prekulnil

včeraj v Polččanah na 34-letnega Miha Štravsja ter mu zadal težke notranje poškodbe. Ponesrečenca so z večernim vlakom odpremili na glavni kolodvor, odkoder ga je rešilni avto prepeljal v bolnico.

Z nožem v prsa!

Na hoškem Pohorju so se spopadli fantje. V splošnem vrvežu je dobil 30-letni Ivan Pergauer iz neznanega razloga globok bodljaj z nožem v prsa. Rana je zelo nevarna. Odpravili so ga v bolnico. Storitcem pa so hoški orožniki že na sledu. —

To pač ni umetnost.

Tonček je hodil s svojim učiteljem vedno na izprehod. Vzgojitelj je bil dober in zelo verno vzgojen. Ko sta v mesecu decembru prišla do potoka, kjer sta v poletnih dneh čestokrat počivala v senci vrb, je učitelj dejal Tončku: »Tu se krepko odraža božja vsemogočnost. Pred dvema tednoma je potok še prijetno žuborel, danes pa je docela zamrznjen!« Tonček je lakonično odgovoril: »V zimi to pač ni nikaka umetnost.«

Moderni ljubimci.

»Metka se je torej v resnici otresla doktorja?«

»Da, prstan mu je že davno vrnila.«

»In kaj je storil on?«

»Poslal ji je račun za 365 posetov à 100 Din.«

Značilno sodbo

o vladajoči kliki na Madžarskem je izrekel te dni prvi predsednik madžarske republike, grof Mihael Karoly. Njegovo izjavo je obelodanil madžarski list »A Regel« v Bratislavi. Karoly pravi, da vidi bodočnost Madžarske danes bolj črno kot kedaj. Bethlen hoče iz Madžarov napraviti narod beračev in slug. Vladajoči razred na Madžarskem ima danes enega edinega sovražnika: madžarski narod. Režim obstoji iz 3—4.000 oseb. Vzdržuje vojsko, koje stroški znašajo 30% državnega proračuna. Uradništva je štirikrat več nego treba. Trošijo se milijarde za propagando in laži, s katerimi se obsipava zunanja javnost. Tekom 10 let ni ta režim storil niti enega konstruktivnega koraka. Madžarska nima prave zunanje orijentacije, ampak se nagiblje sedaj k Italiji, sedaj k Franciji, k Nemčiji, ali k svojim sosedom. Dočim v Budimpešti zvenketajo s sabljo, da si bodo s silo vzeli bivši teritorij Ogrske, pa govori v Društvu narodov grof Apponyi o pacifiističnih težnjah Madžarske. Že pred dvema letoma je bil režim kompromitiran v aferi francoskih frankov, v kateri je bilo udeleženih mnogo ljudi, ki sploh niso prišli pred sodišče. S tako vlado nobena stranka naroda ne more sodelovati. Tudi Karoly — uvideva gotove pogreške trianonske mirovne pogodbe, ki pa se dajo revidirati samo miroljubnim potom in potem sporazuma s sosedi. Logično je, da mora v prvi vrsti Madžarska reducirati svojo vojsko in odpraviti svojo tajno vojsko, ki pa v ostalem itak ni več tajna. To je potrebno ne samo iz pacifiističnih razlogov, ampak tudi zato, da se ustvari podlaga za sodelovanje s sosednimi državami. To je potrebno tudi iz gospodarskih razlogov.

Treba je pa tudi izvesti demokratizacijo Madžarske in uvesti demokratske reforme, ki že obstoje v vseh sosednjih državah. Treba pokazati voljo za orijentacijo svobodne trgovine in ukiniti carinsko vojno. Treba madžarskemu kmetu dati zemljo. Za gospodarsko in politično bedo odgovarja današnji režim, ki je navdušeno pozdravil vojno l. 1914. — Madžarska vlada hoče vso krivdo zvaliti na trianonsko pogodbo, katero je ona podpisala. Moja vlada je propadla radi tega, ker je odbila Wilsonovo noto, ki je bila predigra Trianona. Prijateljstvo lahko obstoja tudi med najbolj oddaljenimi državami, a zunanje-politično bazo je treba stvoriti najprej s sosednimi državami. Ako se iskreno želi mir in gospodarski razvoj, je jasno, da sta sigurnost in nevarnost odvisna najbolj od odnošajev do sosedov. Na tej podlagi moramo priti do priznanja, da morajo Madžari voditi skupno politiko s Slovani, a ne proti Slovanom. To je prvo veliko nesoglasje med menoj in madžarskim režimom. V interesu revizije trianonske pogodbe groziti z vojno je zločin. Smatram, da pomeni zahteva po vrnitvi starih mej Madžarski, delati proti interesom madžarskega naroda. Madžarska se mora najprej opustiti nacionalističnih fraz in romantike, ki ustvarjata umetno meglo pred realnostjo. Karoly zaključuje, da

Skrb za našo narodno in državno mejo

POTREBA PO OBMEJNI NARODNO OBRAMBNI ORGANIZACIJI. BISTVO IN DELOKROG ORGANIZACIJE. — DELOKROG ZA NARODNO OBRANO

V neprestani borbi za svoj ogroženi narodni obstoj, smo Slovenci v bivši Avstriji razvili narodnoobrambno organizacijo do take višine, da so nad našim delom strmeli celo najbolj zagrizeni narodni nasprotniki. Ciril-Methodova družba je ustvarjala v tem oziru čudesa, in baš njej se imamo v marsičem zahvaliti, da nismo izgubili še več postojank kakor smo jih. Pri tem delu je takrat sodeloval tako rekoč ves narod. Tembolj čudno in nerazumljivo je tedaj, da smo po osvoboditvi na vse to skoraj popolnoma pozabili. Res je sicer, da obstojajo še vedno vse one obrambne družbe, ki so obstojale poprej in da so se poleg njih ustanovile tudi še nove, toda za našo narodno in državno mejo na bivšem Štajerskem in v Prekmurju se ne briga nobena, ali vsaj ne tako kakor bi bilo treba.

V popolnoma napačnem mnenju, da so bili z osvoboditvijo in določitvijo državne meje na našem severu rešeni že vsi narodni in kulturni problemi, smo naše obmejno ozemlje prepustili slučajni usodi. Niti za to se nismo pobrigali, da bi poosepevali narodni preporod narodno zaostalega obmejnega prebivalstva in da bi omejili ali popolnoma zaustavili nadaljni upliv tuje in nam sovražne propagande z one strani meje. In tako, in samo tako se je lahko zgodilo, da so Nemci in Madžari lahko razvili svojo hujskaško in zaslepljeno akcijo vzdolž naše štajerske in prekmurske meje in da so se v poslednjem času lotili celo nove kolonizacije potom nakupovanja doslej slovenskih posestev. Ko bi se bila le ena naših obrambnih organizacij lotila dela na naši severni meji z vsaj približno tako vneto, s kakršno smo delali pred osvoboditvijo, bi se bil v dosedanjih enajstih letih naš položaj tu gori docela spremenil in bili bi nedogledno dlje kakor žalibog smo.

Odkritja poslednjega časa, ki so pokazala, da naši narodni nasprotniki ne počivajo tako samozadovoljivo kakor počivamo mi, so za glasen klic po končni reviziji našega postopanja in zadržanja ob meji. Nujno in neobhodno potrebno je, da naposled že določimo organizacijo, ki naj prevzame skrb za našo mejo in da ji obenem pokažemo tudi vsaj osnovne smernice nujno potrebnega dela. Taka organizacija, ki bi to delo pre-

vzela, bi pa na vsak način morala imeti v Mariboru svojo osredno pisarno, ki bi bila obenem zbirališče vseh potrebnih informacij in eksekutiva za vse sklepe in ukrepe. Ta pisarna bi morala zbrati v prvi vrsti vse podatke o nemških in madžarskih posestvih in podjetjih v obmejnem ozemlju, paziti na vsako spremembo in skrbeti za to, da se za vsak objekt, ki se prodaja, najde resen in zanesljiv slovenski interesent. Ker se naši ljudje stalno izseljujejo iz Italije in prihajajo k nam, da bi si tu ustvarili nov dom, bi bili to lahko najboljši in najzanesljivejši interesenti za obmejno poestva. Ko bi se to delo vršilo vsaj malo smotreno in po gotovem načrtu, bi v nekaj letih lahko prešla v zanesljive slovenske roke vsa tuja obmejna posestva in vsa ona, katerih lastniki so sicer naši, pa so narodno nezavedni, premalo zavedni ali pa slabi gospodarji.

Drugo, na kar bi morala taka organizacija paziti, bi bilo gibanje obrtnikov in trgovcev v obmejnih krajih: vaseh, trgih in mestih. Povsod tam, kjer je napredaj obrt ali trgovina, ki je doslej bila v tujih ali nezanesljivih rokah, bi morala uvesti zanesljive naše ljudi ter paziti, da nobeno tako podjetje na novo ne preide v last tujcev in naših narodnih ter državnih nasprotnikov. Tam, kjer so dani pogoji za ustanovitev novih podjetij, bi pa sama morala kolonizirati naše ljudi in jim z nasveti in drugimi pomočki pomagati pri utrditvi in ohranitvi eksistence. Obenem bi pa morala biti tudi v stalnih stikih z vsemi merodajnimi oblastmi, posebno z onimi, ki odločajo o nameščanju državnih in samoupravnih uradnikov in nameščencev, pred vsem tudi učiteljev v obmejnih krajih. Njena naloga bi tu bila, skrbeti za to, da pridejo na taka mesta le najboljši, najzavednejši in najagilnejši ljudje. Naposled bi pa morala organizirati v obmejnih krajih tudi stalna predavanja, knjižnice in narodne prireditve. Dela, hvaležnega dela bi tedaj bilo dovolj, potrebno je le, da se taka organizacija najde. Ker pa ne bi kazalo ustanavljati za to posebne organizacije, bi bilo pač najbolje, da bi to delo prevzela Narodna odbrana, ki bi s tem dobila zares svoj pravi raison d'être in podporo ter soglašanje vse zavedne narodne javnosti.

čana, da pride veliki dan svobode in ujedinitvenja našega naroda.

Ta generacija, ki je preživela strahote vojne, pa ni moglo dati pravih smernic svoji mladi domovini. Smatrala je namreč, da je z ustanovitvijo lastne države dosegla višek svojega poslanstva, kar je dovedlo do zastoja in vseh področjih narodnega življenja.

Desetletna temna doba je minila. Že obstojajo znaki svetlejših in srečnejših bodočnosti. Konkreten primer je Jugoslovanska akademska čitalnica v Zagrebu. Javnosti je že znano ime te mlade institucije, ki so jo osnovali pred desetimi meseci idealni in agilni akademiki s pomočjo več rodoljubnih Jugoslovancev, predvsem pa s pomočjo Njeg. Vel. kralja. Ta akademska organizacija je pokazala večji uspeh, kakor so pričakovali celo njeni najbolj navdušeni prijatelji. Ona stremi po tem, da prenese svoje delovanje tudi v narod, iz katerega je izšla, da ga dvigne v kulturnem, gospodarskem in socialnem pogledu.

Jugoslavija je tu. Potrebno je, da se izpolni z jugoslovansko vsebino. S kulturnim nacionalizmom naj se ustvari jugoslovanski narod z enotnim nacionalnim čustvovanjem.

S temi osnovnimi idejami Jugoslovanske akademske čitalnice, ki bo v kratkem imela svoje podružnice v vseh vseučiliških mestih Jugoslavije, bo izkazano dostojno spoštovanje oni vzvišeni in mučeniški predvojni in vojni omladini, obenem pa se bo tudi opozarjalo na vso sterilnost in zablode omladine v pravkar minule desetletju.

Mariborski in dnevi drobiš

Učiteljska imenovanja

Z odlokom prosvetnega ministra so imenovani: Lapajne Marija iz Mežice na Vič (mešč. šola); Srebrnič Karla iz Marje Reke v Pirešico; Humar Rudolf iz Solčave v Smihel pri Gornjem gradu; Sekirnik Maks iz Borovca v Razbor pri Slov. gradu; Senčur Milica iz Ormoža v Ptuj (mešč. šola); Kuharič Irma iz Turnišča v Ljutomer; Pogačnik Janko iz Vojnika v Celje; Jurančič-Dolenc Leopoldina iz Remšnika k Sv. Marku; Korbar Vladimir iz Marenberga v Maribor; Cesar Iva iz Bočne v Novo Štiftu; Rakovšek-Petrič Marija iz Slivnice v Braslovče; Škerlj Marinka iz Polja k sv. Ani v Slov. goricah; Erker Milan iz Kruplivenika v Peteševce; Kašpar Fran iz Narpelj v Dobrovo; Grobin Pavla iz Vuhreda v Tezno; Maučnik Slava iz Svečine v Vuhred; Stergar Eleonora iz Pilštajna v Šmarje pri Jelšah; Koželj Mirko iz Murske Sobotne v Šmarje pri Jelšah; Hrček Marija od Sv. Štefana v Polje; Mencej Fran iz Murske Sobotne v Puconce; Babič Filip iz Kramarovec v Puconce; Pustofnik Marija iz Celja v Slivnico; Bogatec Vida iz Srednje Bistrice v Ščavnico; Rojnik Silva iz Pirešice v Polzelo; Borštner Josipina iz Podove v Žice; Dominikš Maks iz Pobrežja v Koprivnico; Korpar-Budinek Jožica iz Maribora v Sv. Lenart; Mohor Anton iz Svečine v Maribor (I. deška o. šola); Rojc Avrelja od Sv. Martina v Marenberg; Justin Marija iz Kupšincev v Mursko Sobotu; Korošak Cirila iz Markovcev v Vučjo vas; Jeglič-Zgajnar Vida iz Fokovcev k Sv. Rupertu; Majer Marija iz Pečarovec v Mursko Sobotu; Porekar Angela iz Središča v Maribor (I. dekliška osn. šola); Štokelj Karel iz Sv. Lenarta v Marjoreko; Kalan-Tevš Bogomila iz Cerkelj v Majšperk; Beloglavec Maks iz Razbora v Remšnik; Žagar-Ternovič iz Nove Štife v Bočno; Pleskovič-Mikolič Martina iz Gornjega grada v pisarno okr. šolskega nadzornika v Gornjem gradu; Klenka Anzelma iz Žič v Marenberg; Jurančič Bogdan iz Remšnika k Sv. Marku; Bertonec Vlado iz Sv. Lovrenca k Sv. Petru pri Mariboru; Mežan-Gogola Irma iz Maribora v Kamnico; Stupan Milica iz Dobrovocev v Maribor (III. dekliška osnovna šola); Beloglavec-Kranjc Draga iz Št. Ruperta v Remšnik; Kokol Jelisa-va, suplentka, na IV. dekliško osn. šolo v Mariboru; Hauptman Marija iz Sv. Miklavža v Celje; Benčina Olga, otroška vrtnarica, iz Maribora v Studence; Donik Anton iz Sv. Jerneja nad Muto v Kozje; Jan Marjeta iz Hodoša v Trdkovo; Simonišek Josipina iz Teharjev v Celje (dekliška osn. šola); Bantan Julijana iz Mačkovcev v Pečarovec; Dolinar Ivan iz Smihela v Petrovče; Černigoj Slavko za šolskega nadzornika v Konjicah; Lužnik Franc iz Luč za šolskega nadzornika v Gornjem gradu; Glinšek Ivan iz Rogaške Slatine za šolskega nadzornika v Šmarju pri Jelšah; Serajnik Božena iz Prihove v Konjice; Ramšak Franc iz Ljutomera v Maribor (II. deška osnovna šola); Majcen Mirko iz Maribora k Sv. Urbanu; Vrečko Josipina iz Kamnice v pisarno šolskega nadzornika v Mariboru; Koželj Šerok Armela iz Majšperga v Podovo; Klun Kristina, otroška vrtnarica, iz Studencev v Maribor; Sedramac Nada iz Dalja na meščansko šolo v Vojniku; Bežek Mila iz Trbovelj na mešč. šolo v Ormožu; Kocbek Alojzija iz Dolnje Lendave na mešč. šolo v Slov. Bistrici; Veljak Miroslav iz Slov. Bistrice na mešč. šolo v Slovenjgradcu; Rom Viktor iz Št. Lenarta na mešč. šolo v Slov. Bistrici; Brokovič Darinka iz Sušaka na mešč. šolo v Šoštanju.

Zbirka za ferijalno kolonijo

na dan Vseh svetih na pokopališčih je dosegla 5883.— Din. Razen tega nam je podarila v ta namen gospa L a s b a c h e r j e v a iz Ruš 1000 Din. Zahvalujemo se organizaciji skavtinj in skavtov za njih požrtvovalno sodelovanje pri nabiralni akciji, vsem darovalcem pa za dobrodelne prispevke. Najprisrčnejša zahvala pa bodi izrečena gospej Lasbacherjevi za njen veldušni dar. — Mariborsko žensko društvo.

Pogreb Rudolfa Arzenška,

ki se je smrtno ponesrečil pri železniški katastrofi v Rajhenburgu, se bo vršil jutri ob 16. uri s starega mestnega pokopališča v Strossmajerjevi ulici na pobreško pokopališče. —

Virtuoz na dudu,

češki umetnik Jenda Mauder, bo priredil v četrtek dne 7. nov. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma II. nadstropje koncert, združen s kratkim informativnim predavanjem o dudarski godbi. Koncert priredita Češki klub in JČ Liga v obliki prijateljskega večera ob pogrnenih mizah in bo dvorana toplo zakurjena. — Vstopnina znaša le Din 10 za osebo, za družino pa skupno le Din 20. — Gospod Jenda Mauder gostuje pravkar v Gradcu, v tamošnjem »Orfeum« ter pride od tam v Maribor in Ljubljano, da seznaniti Slovence s tem znamenitim instrumentom, »dudami« (Dudlsack). Vabljen je vsakdo, da se udeleži tega prijateljskega večera. —

Koncert Brandl-tria

v soboto 9. nov. v gledališču obeta postati prava senzacija. Združenje treh prvovrstnih umetnic v svrhu gojenja izbrane klasične in moderne komorne glasbe, je pač brez primere. Zato pa ta koncert ne bo nudil samo res izredno umetniškega užitka, temveč bo značil — radi velikega zanimanja, ki umevno vlada zanj — tudi družaben dogodek prvega reda. Radi tega se priporoča nabava vstopnic v predprodaji. —

Vodnikova družba.

Vodnikova družba sprejema člane samo še do 15. t. m. Kdor hoče dobiti letos 4 lepe knjige za 20 Din, naj se torej takoj vpiše za člana. Prijave sprejema podružnica Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova cesta 13. —

Izložba narodnih vezenin in slik.

V veliki kazinski dvorani je od danes naprej razstavljena krasna zbirka dragocenih narodnih vezenin in motivov iz vseh pokrajin naše države. Gospa Desanka Popović je razstavila skupno okrog 2000 komadov raznih vezenin iz 17., 18., 19. in 20. stoletja ter 150 slik raznih akademskih slikarjev. Vsak krasno uvezen komad je umetnina zase in predstavlja veliko vrednost. Poleg kompletnih noš minulih stoletij in posameznih kovov tudi iz poznejše dobe, so razstavljeni divni vzorci srbskih noš iz 18. in 19. stoletja. Razstava bo odprta 10 dni. Na razstavi bodo sigurno uživale zlasti naše dame, ki se navdušujejo za lepa ročna dela. —

Uspehi strogega prometnega reda

so nadvse zadovoljivi. Promet v mestu se vrši v prijetnem, zmernem tempu. Ropota ni, nesreč tudi skoraj ne in vedno manj prijav prestopkov. Zunaj policijskega območja si avtomobilisti in motociklisti še dovoljujejo dirke, toda v mestnih mejah je zavladal vzoren red, razen nelzgovnih in neznatnih izjem. K vzgledni solidnosti je brez dvoma pripomogla strogost policijskega komisarijata, ki je neposlušne avtomobiliste priškrnila prav brezobzirno. Po novi, strožji »tarifi« je bilo doslej kaznovanih 15 vozačev. Z najvišjo denarno globo 1500 Din ni bil kaznovan še nihče, s 1000 Din globo samo eden, s 500 štiri, v celoti pa 15. Za zaporno kazen je predloženih troje prestopkarjev, a je tozadevni postopek še v teku. —

Novo pravniške knjige.

Na razna vprašanja javljamo, da izide »Tolmač (obširen komentar) h kazensko-mu zakoniku« kraljevine Jugoslavije, ki ga je spisal rektor ljubljanske univerze dr. Metod Dolenc, v založbi Tiskovne zadruge okrog 15. t. m. Istočasno izide v isti založbi tudi »Komentar k meničnemu zakoniku in čekovnemu zakonu«, ki ga je spisal univ. profesor dr. Milan Škrli. Kazensko pravdni red, (Zakonik o sodnem kazenskem postopanju) izide kot priročna knjižica, izdana v založbi Tiskovne zadruge, prihodnji teden, na kar naše pravnike že danes opozarjamo. —

Napad v noči.

V minuli noči sta delavca Ivan Z. in Ivan K. brez povoda napadla na stezi med Jezdarsko in Stritarjevo ulico sodnega uradnika Alojza Figlja. Vrgla sta ga večkrat ob tla in bila s pestmi po obrazu, tako da je moral k zdravniku. Napadalec se bosta zagovarjala pred sodnijo

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Torek, 5. novembra ob 20. uri »Stilmondski župan« ab. A. Kuponi. Znižane cene.

Sreda, 6. novembra ob 20. uri »Morala gospe Dulske« ab. B. Kuponi.

Četrtek, 7. novembra ob 20. uri »Piskrovez« ab. C. Kuponi.

Petek, 8. novembra. Zaprto.

Sobota, 9. novembra ob 20. uri »Koncert Brandl-tria«. Izven.

Celjsko gledališče.

Četrtek, 7. novembra ob 20. uri »Koncert Brandl-tria«.

Ptujsko gledališče:

Petek, 8. novembra ob 20. uri »Koncert Brandl-tria« v dvorani Glasbene Matice.

Jugoslovanska akademska omladina pred 1. decembrom

Omladina s svojim mladeniškim ognjem in apostolskim fanatizmom je vedno glasnik novih idej in novih del.

Od ilirskega pokreta pa do 1. decembra 1918 so generacije omladincev žrtvovale svoje življenje in svoje ideje za svoj narod. Po vseh pokrajinah naše države je delovala omladina stalno na oživitvenju svojih najvišjih idealov ter pripravljala pot slobodi, srečnejši in svetlejši bodočnosti. Borila se je z vsemi sredstvi: besedo in peresom, bombami in samokresi. Ginila je po kazematah, mučena in pretepana, žejna in lačna, a neizmerno bogata na idejah ter prepri-

Revščina in beraštvo

O BERAČIH, KI OBOGATE IN BOGATAŠIH, KI BERAČIJO. — LAHKOMISELNOST LJUDI. — PRAVA REVŠČINA SE VEDNO SKRIVA.

V Berlinu so nekoč radi nedovoljena beračenja aretirali nekega človeka, ki je potem na policijski stražnici pripovedoval stvari, ki mu jih spočetka nihče ni hotel verjeti. Rekel je, da je po poklicu berač, ki berači po hišah in da nikdar ne stoji na pouličnih vogalih. Pač pa je prevzel od nekega znanca, ki se je odpeljal na letovišče ob Vzhodnem morju, njegov »beraški vogal« v najem in njegov plačuje zanj 10 mark dnevno. Policija je poizvedovala, ali beračevi podatki odgovarjajo dejstvu in je ugotovila, da je bilo vse res. Pravi »lastnik« vogala, kjer je bil berač aretirani, je lahko računal z dnevnim dohodkom 15—18 mark, in si je čisto lahko toliko prihranil, da si je potem brezskrbno privoščil oddih v letovišču. Da pa med tem ne bi izgubil vsega zaslužka in da bi še vnaprej obdržal svoj dober vogal, ga je kratkoma oddal v najem svojemu tovarišu, ki mu je dejanski pošiljal vsak dan v pismu 10 mark in vrh tega še sam dobro zaslužil. Zase je namreč obdržal 5—8 mark dnevno, torej vsoto, katere pri beračenju po hišah ni nikdar spravil skupaj.

Sploh niso nič redki slučaj, da pri beračih najdemo vsote, nad katerimi civilisti kar ostrme. Nedavno je v nekem zapadno-nemškem mestu umrla stara ženska, ki se je dolga leta preživljala samo z beračenjem. V njeni postelji so našli po smrti 15.000 mark v gotovini in še celo vrsto delnic, katerih vrednost je tudi znašala več tisoč zlatih mark. A to je še malo napram premoženju nekega berača v Leedsu na Angleskem, ki je zapustil nič manj kot 300 tisoč mark ter določil v oporoki, da naj se ta denar uporabi za zgradnjo lepe sirotišnice.

Beračenje je bilo vedno zelo donosen poklic, čeprav je zelo naporno, vsled česar premorejo to delo — pa naj zveni še tako čudno — le telesno zdravi in krepki berači. Slabotni in bolelni prav kmalu propadejo. Občinstvo daje svoje darove brez pomislekov in se nikdo ne vpraša, ali je javno kazana revščina prava ali ne. V splošnem se lahko reče, da je le malo beračev na svetu, ki ne pretiravajo. Zato pa je tem hujša konkurenca. V Berlinu je cela vrsta iskanih »prostora«, ki donajajo 20 in še več mark dnevno. Tamkaj stoje beraški kralji in ne puste nikogar blizu.

Izterjevanje dolgov z revolverjem

Dva francoska dobavitelja sta skušala na res prav nenavaden način od nekega berlinskega trgovca s svilo izterjati dolg. Prišla sta zjutraj v njegovo stanovanje, ga zbudila iz spanja in ga ogrožala s pištolo. Tako vsaj se je glasila ovadba, ki jo je vložil trgovec na policiji. Ko sta bila oba Francoza zaslišana, pa sta odločno zanikala, da bi ogrožala življenje trgovca. Izjavila sta nasprotno, da bi se sama ustrelila, ako jima trgovec ne bi plačal dolga. Do razjasnitve zagonetnega slučaja sta bila oba energična upnika obdržana v zaporu.

Najlepše gledališče na svetu

Rothschildovo gledališče v Parizu je nedvomno eno od najbolj dragocenih, ako ne celo najlepših gledališč na svetu. Te dni so je svečano otvorili v navzočnosti številnih odličnih gostov in povabljenec. Več let so gledališče urjevali, dokler niso dela napredovala tako, da se je mogla vršiti prva predstava odnosno generalna vaja.

Gledališče predstavlja delo velike umetniške lepote in vrednosti. Izdelano je iz najbolj dragocenega in solidnega materiala. Vse je gladko in obloženo z dragocenim lesom. Streha je napravljena iz posebnega stekla, na katerem so postavljene svetilke, katerih luč napravljajo na odru velik umetniški učinek. Oder sam je zgrajen v obliki lifta ter ima 4 nadstropja, ki se morejo dvigati in spuščati. Ravnotako se more po najnovejšem moskovskem vzoru oder premikati

Pravcati eldorado beračev pa so ameriška velemesta. Že leta se pritožujejo tamkajšnji redarji, da jim tako nesmiselno dajanje miloščine strašno otežkoča delo. A vse nič ne pomaga. Po časopisih, z lepaki in letaki se opozarja občinstvo, da store razni dobrodelni zavodi dovolj, da preskrbe dejanski potrebne z oblačili in živili. Zaman. Dokazano je, da je 80 odstotkov vseh ameriških beračev samih sleparjev. Kljub temu pa se občinstvo ne da odvrniti od tega, da ne bi berači živeli boljše kakor delavci v tovarnah. Sicer pa je podobno tudi v vseh ostalih kulturnih državah. Povprečni berač ima več dohodkov kakor kak predelavec ali srednji knjigovodja. Žalostno, a resnično.

Pred tedni so aretirali v Newyorku berača, starega 82 let, ki je bil večkratni hišni posestnik in je imel vrh tega po raznih bankah naloženih nad 100.000 dolarjev. To vse je priberačil tekem 76 let. Že, ko je bil šest let star, so ga namreč starši poslali na cesto. Nikdar ni imel nobenega poklica, vedno je beračil.

V Čikagu so nekemu možu, ki je prišel s pohabljenim nogo na svet in se je že 10 let izdajal za vojnega invalida, dokazali, da ima dnevno do 500 dolarjev dohodkov. To je pač menda najvišji dohodek, kar jih je bilo kedaj dognanih pri beračih. In v Filadelfiji so prijeli žensko, ki si je izposojevala od mladih mater njihove otročiče. Ž njimi se je postavila na cesto in jadovala, da je strašna reva in da otroci nimajo nič jesti. Lahko si je misliti, da je imela velikanske dohodke, dnevno do 100 dolarjev.

Ne obstojajo pa samo berači, ki so bogati, ampak tudi bogati ljudje, ki hodijo beračit. Nedavno so v San Francosu prijeli starejšega možkega ter ga oddali v sirotišnico, ker se ni moglo dognati, kdo je. Tamkaj je pisal ravnatelju sledeče pismo: »Kot ustanovitelj te hiše si dovoljujem, da...« Spočetka so mislili, da imajo v zavodu kakega slaboumnega človeka. Končno pa se je le izkazalo, da je ta Brown večkratni milijonar, ki že dolga leta berači, ker mu že vse drugo preseda.

Beraške nadloge seveda nikdar ne bo mogoče iztrebiti, toda občinstvo naj bo vendar nekoliko bolj previdno in naj pazi, komu poklanja darove. Star pregovor namreč pravi, da se prava revščina rada skriva in to bo že držalo.

naprej in nazaj. V foyeru so umetnine iz glasovite Rothschildove zbirke slik in umetnin. Stopajoč v gledališče čuti človek takoj, da je v resnici v hramu umetnosti.

Gledališče je bilo otvoreno s komadom, ki je bil specialno spisana za najboljša igralca Sacho Gultrya in Prin-tempa. Pričenja s starimi Galci in konča s Clemenceaujem. V njem so slikovito podane posamezne dobe zgodovine francoskega naroda. Za izvedbo, kostume in godbo so bile izdane ogromne vsote denarja in je komad občinstvu izredno ugajal.

Ukradeno srce angleškega kralja

Iz grobnice westminsterske opatije v Londonu je bilo ukradeno srce angleškega kralja Roberta Brucea. Domneva se, da hočejo storilci spraviti relikvijo kje drugje. Robert Bruce je bil rojen l. 1274. in je bil kronan za kralja l. 1306. Pozneje je moral pred Edvardom I. pobegniti, vendar pa je kasneje v bitki pri Bannockburnu premagal kralja Edvarda II. l. 1329. je umrl. Njegovo srce so balzamirali in je potem spravili v dragoceni žari v westminsterski opatiji.

Ovire za poroko.

»Kedaj se bosta Janez in Micka poročila?«
»Bojim se, da nikdar.«
»Zakaj pa to?«
»Ona ga noče poročiti, dokler ne plača svoje dolgove, on pa jih ne more plačati, dokler je ni poročil.«

Ločitve zakonov u Angliji

Število razporok v Angliji raste od dneva do dneva vedno bolj. Večinoma so žene, ki zahtevajo ločitev. In ker je v Angliji zelo lahko doseči ločitev — plačati je treba samo 2 šilinga — so ločitve postale že prava manija. Žena gre k redarstvenemu komisarijatu, se mu pritoži, da jo mož muči ali da je pijanec, plača nato predpisano takso in ločitev je gotova. Lahko si moremo misliti, kakšno presenečenje čaka doma moža, ko mu žena sporoči, da je dovoljena ločitev zakona in da ji mora plačevati toliko in toliko šilingov za vzdrževanje. Mož čisto niti ne ve, da je žena zahtevala ločitev in ga tudi ne povabijo k zaslišanju. Ženi kar verjamejo, ker je ona »slabejša« in jo je treba zaščititi.

»Daily Mail« piše, da je zakonsko življenje v Angliji postalo radi tega že naravnost nevzdržno. Ženske za vsako malenkost hite na policijo in zahtevajo ločitev in vzdrževalnino. Nekatere ženske so si ustvarile od ločitev že celo vir dohodkov. Dočim se mora mož znojiti in mučiti, predno zasluži svojo skromno plačo, pa dobiva njegova žena brezskrbno rento. Ako se loči od več možev, si ustvari od alimentacij celo kapital. Omenjeni list piše, da so zaporu v Brixtonu polni mož, ki nočejo ločenim ženam plačevati alimentacij. Po zakonu ima namreč žena pravico, da zahteva za moža zaporno kazen, ako ji noče plačevati vzdrževalnino. Ako pa plačuje, potem lahko dela žena z denarjem kar hoče, ne da bi imel mož do nje kako pravico. Žene se zavedajo, da je zakon na njihovi strani in izkoriščajo to kolikor le morejo. »Daily Mail« zaključuje svoj članek z ugotovitvijo, da bo postalo zakonsko življenje, ako bo šlo še dalje tako, popolnoma nemogoče.

Angleški humor

On: »Ne povej nikomur, dragica, da sva že zaročena.«

Ona: »Razen Anice. Ona mi je namreč vedno prorokovala, da ne bom dobila nobenega norca, ki bi me vzela.«

Mali Albert je prišel z novo knjigo v rokah iz šole domov.

»Nagrada, nagrada!« je klical že od daleč svoji materi.

»Nagrada? Čemu pa ljubček?«

»Za prirodoslovje. Učitelj je vprašal, koliko nog ima noj in jaz sem rekel — tri.«

»Saj ima noj samo dve nogi!«

»To vem sedaj tudi jaz, toda ostali v razredu so odgovorili, da ima štiri noge! In tako sem bil rešitvi najbližji in sem dobil nagrado.«

Prijatelj: »50 let srečno poročen! Kako pa ste spravili to skupaj?«

Zakonski mož: »No, glavna stvar je bila, da sem vedno priznal, da ima ona prav.«

Stražnik: »Kako ste prišli do tega vrča medu?«

Potepuh: »Priznam, da nimam čebel. Toda, ali morete prepričati človeku, da sam preša cvetove?«

Sodnik: »Kriv ali nedolžen?«

Obtoženec: »Ne vidim prav nobenega razloga, da bi podal v tem oziru kako svoje mnenje in se vmešaval v presojevanje sodišča.«

Uganil je.

»Pepček, kako pravimo zakonu, kakršen je pri nas običajen, samo z eno ženo? Mono — —, torej mono — —«
»Monotonija, gospod učitelj!«

Majhen kruh.

Stranka peku: »Kako je mogoče, da imajo v sosednem kraju precej večje hlebčke kakor pri vas?«

Pek: »To je popolnoma razumljivo. Pek pač tamkaj porabi več moka!«

Izbrana ljubezen.

»Moj mož me je v resnici poročil iz ljubezni!«

»Ali se nista vendar spoznala potom inserata v časopisu?«

»Že res, toda jaz sem bila izvoljenka med devetdesetimi!«

Sport

MO službeno.

V nedeljo se bo vršila na igrišču ISSK Maribora medmestna tekma Celovec: Maribor. Ob 13. mladinska prvenstvena tekma SK Železnikar:SK Rapid. — Naslednji igralci se vabijo na izredno sejo MO, ki bo v sredo ob 18. v kavarni »Bristol«: Nendel, Haris, Strah, Železnikar od SK Svobode; Wagner od SK Železnikarja; Barlovič in Seifert od SK Rapida. Ako kdo izmed navedenih igralcev ne bi prišel, se bo proti njemu postopalo po kazenskem pravilniku JNS-a. — SK Svoboda se poziva, da pošlje na prihodnjo redno sejo 11. t. m. ob 19. v kavarno Bristol svojega delegata. Postava moštva za medmestno tekmo bo objavljena v četrtek. — Tajnik.

SK Železnikar

poziva svoje članstvo, da se polnoštevilno udeleži pogreba tragično preminulega načelnika težkoatletske sekcije, Rudolfa Arzenška. Pogreb pokojnika se bo vršil s starega mestnega pokopališča v Strossmayerjevi ulici na pokopališču v Pobrežju. —

Sokolstvo

Sokolsko društvo v Mariboru.

Radi prireditve »Češkega kluba« bo širša odborova seja šele prihodnji četrtek, dne 14. t. m. ob 20. uri. — Zdravot! — Tajnik.

Med dvema ženskama

V pariškem predmestju Boulognu se je odigrala v petek krvava drama, posledica ljubosumnosti. V neki privatni palači je živel tamkaj veleindustrialec Merle zadovoljno z dvema prijateljicama. Zadnje čase pa je prišlo med obema tekmovalkama ponovno do zelo ostrih nastopov radi ljubosumnosti. Zlasti ena je z vso odločnostjo zahtevala od industrijalca, da drugo takoj spodi iz hiše. V Merlejevi spalnici je prišlo končno med njim in eno od obeh njegovih ljubic do prepira. Posledica je bila, da je prevarana ženska ponoči oddala na industrijalca, ko je že spal, več streliv iz samokresa. Vzburjena vsled streliv, je prihitela druga ljubica, ki je stanovala na istem hodniku, v sobo. V tem hipu je počil zopet strel in zgrudila se je tudi ona na tla. Njena nasprotnica jo je osmrtila. Morilka je zbežala potem kar v nočni srajci na policijo in se sama prijavila. Njen vzdrževatelj Merle je bil težko ranjen in so ga odpeljali v bolnico.

Ogled 20.000 letne človeške kulture

Dvesto učenjakov iz vseh držav na svetu se je zbralo pred kratkim v Barceloni, da izmenjajo uspehe svojih raziskovanj in da se skupno poklonijo genijem starodavne dobe. Tekom kongresa se je pokazalo, da ni arheologija nikaka mrtva znanost in da se je za bistvene uspehe najstarejših kultur zahvaliti le njenemu raziskovanju. Da je bila letos ravno Barcelona določena kot kraj kongresa, je bila posebno srečna misel, ker so na tamkajšnji letošnji svetovni razstavi združene najstarejše umetnosti v originalih in kopijah skupno z najmlajšimi in najmodernejšimi deli. Od jamskih fresk v Altamiri do najnovejših modelov letal — razdobje 15—20.000 let. Pojm arheologije je bil sprejet v najširšem smislu in se je razpravljalo o velikih, neraziskanih ozemljih prazgodovine s posebnim ozirom na pravkar odkrito špansko-ibersko kulturo in na orientalsko, klasično in krščansko arheologijo.

V znamenju raket in radia.

»Kdaj bi se torej lahko sestala in o zavedi pogovorila? Mogoče v petek?«

»Nemogoče, v petek odpotujem v Ameriko.«

»Potem pa, recimo, v soboto.«

V dobi radia.

»Naša Micka je nenavadno muzikalna, zapomnite si! Dunaj najde kar v dveh sekundah!«

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 209

»Ali veste, da se je polastil moje hčere,« je povzel Skalabrino, »ali veste, da jo je preganjal, kakor tiger preganja gazelo, in da je ta otrok, ki bi bil z enim samim pogledom razorožil najhujšega krvnika, ta otrok, moja hči, moja kri, moje življenje .... z eno besedo ...«

Orjak se je zrušil v naslanjač, prijel se z obema rokama za glavo in se krčevito razjokal.

Roland je stopil k njemu in mu položil roko na ramo.

»Le govori,« mu je velel Roland hladno.

»Hotel sem vam reči, obsodil sem ga, morilca vašega očeta, morilca vaše matere, morilca mojega otroka! In še nocojšnjo noč ga bom, s temile svojimi rokami, glejte ...«

»Ne,« je dejal Roland jasno.

»Ne?« je vprašal Skalabrino nekako uporno. »Kaj bočete reči?«

»Da tisti, ki govoriš o njem, ne sme umreti kar tako; rafiniranost te nečloveške duše zahteva ravno tako rafinirane, nečloveške kazni.«

»Pa ta kazen?« je vprašal Skalabrino z zasopljen glasom.

Rolandovo lice je izpreletel mrtvaški smehljaj. Skalabrino ga je videl. In ob tem smehljaju so se mu ziezili lasje na glavi.

Trepetaje je padel nazaj v naslanjač.

A Roland je govoril:

»Počakaj me tu. Eno, morda tudi dve uri. Ko se vrnem, glej, da najdem potno kočijo, pripravljeno za odhod, trdno kočijo, da me razumeš, in zapreženo z dvema krepkima konjema.«

Skalabrino je pokimal v znak pokorščine, Roland pa se je zavil v svoj plašč in odšel iz krčme.

XVII.

»Digna tanto nomine ...«

Ko je bil Roland zunaj, se je napotil naravnost, kakor na slepo. Poznal je Rim; saj je bival tukaj mesec dni, za časa poslanstva k papežu, ki mu ga je podelil Svet Desetorice.

Kako davno je bilo že to!

Rolandu se je zdelo, da ga loči cela večnost od srečnih časov, ko se je odpravil na to potovanje, razsipaje zlato in prešernost svoje iskre mladosti; takrat je tudi prisostvoval neki veselici v palači kurtizane Imperije. In vendar je blo od tistih dob šele šest let.

Na tisti veselici ga je prvokrat zagledala slavna grešnica Imperija!

Takrat se je zaljubila vanj, zaljubila se z burno strastjo. Kdo je vedel, da se ta strast ne bo plašila zločina! ...

In danes se je Roland napotil proti rimski palači kurtizane.

Ko je korakal po temni ulici, ga je došlo par mladih velikašev v spremstvu svojih lakajev, ki so nosili plamenice, kričali so, smejali se in se grohotali na glas.

Vsi so bili v praznični obleki.

Roland se je približal družbi, pozdravil vljudo in dejal:

»Gospodje, izvolite oprostiti radovednost tujca, ki potuje v svojo zabavo in naobrazbo. Ali je res, da se je neka dama, sloveča po svoji lepoti, Imperija po imenu, vrnila v Rim?«

»Veličastna Imperija! Slavna, božanska Imperija!« je vzkliknil najmlajši izmed gospodov, ki se je zdel pijan. »Da, gospod, saj ves Rim ne govori o ničemer drugem! Odkod pa ste, da še ne veste?«

»Ah, tako. Torej je Imperija res v Rimu?«

»Tako zares, da smo ravno zdaj na poti na njeno prvo veselico.«

»Neusmiljenka se je vrnila pred štirimi dnevi.«

»Dolga leta smo koprneli brez njene ljubezni; Rim je kar zamiral. A zdaj se ves preraja; Rim je oživel! Sam sveti Oče papež je ves nor od veselja, in je napovedal Imperiji svoj poset, kakor pripovedujejo ...«

Taki vzkliki so leteli semtertja.

»Hvala vam, gospodje,« je dejal Roland in se naklonil.

Skupina se je oddaljila. Toda najmlajši se je med hrupnim grohotom naenkrat obrnil nazaj in vprašal:

»Bili ste nemara tudi vi, gospod tujec, zaljubljeni v božansko Imperijo?«

»Mogoče!« je dejal Roland s tako mirnim in ledenim glasom, da je mahoma prenehal ves smeh in krik mladih veseljakov.

Vsa družba je pospešila korak ter izginila molče, dočim je Roland počasnih korakov nadaljeval svojo pot po temi.

Blizu mosta Štirih Glav je žarka luč nenadoma razsvetlila ulico. In v krogu te luči so se z zmedenim šumom pokazale Rolandovim očem kočije, nosilnice, lakaji, berači, z eno besedo, vsa tista množica, ki se pojavlja o prilikah vesellic, služinčad, konji in siromaki.

Zagledal je pročelje palače, ki je igralo v nebrojnih lučih.

Stara navada kurtizane je bila razvijati v razsvetljavi nečuvveno razkošje.

Roland se je splazil skozi gnečo ljudi.

Deset minut nato je bil v notranjosti palače.

Kaj je počel tam? Kakšnemu načrtu je pripravljaj pot? Ali se je zgubil v gneči velikašev? Ali je videl Imperijo, žarečo bolj nego kdaj poprej? ...

Uro kasneje je zapustil palačo, ne da bi ga bil kdo zapazil v čimdalje večjem vrvežu ljudi, ter se z vso naglico vrnil proti krčmi, v kateri ga je ča-

kal Skalabrino.

V tem trenutku je bila ura nekoliko preko pol-dvanajste.

Roland je našel Skalabrino na ulici, pred krčmo, ki je bila že zdavnaj zaprta.

»Kje je kočija?« je vprašal.

Skalabrino mu je pokazal s prstom na nekaj temnega, kar je stalo par korakov dalje. Roland je pristopil, ogledal si konje ter se prepričal, da se da voz z vseh strani trdno zapreti.

»Dobro! Izvrstno!« je zagodrnjal.

»Da,« je zagodrnjal Skalabrino takisto. »Pazil sem na vse.«

»Vozil boš ti,« je povzel Roland.

»Da. Po kateri cesti?«

»Po isti, kakor sva prišla. Zdaj pojdi z mano.« Skalabrino je prijel enega izmed konj za uzdo in kočija se je premaknila. Moža sta stopala peš

Roland je krenil proti mostu Štirih Glav.

Vso pot nista govorila ničesar.

Dvajset korakov pred Imperijino palačo je Roland zavil na levo v stransko uličico, in nato še enkrat na levo.

Naposled je obstal.

Bila sta tik za palačo.

Ulica je bila temna, polna črne teme, ki jo je luč zvezd na brezmesočnem nebu jedva razsvetljevala z negotovimi, bežečimi žarki.

V notranjosti palače se je slišal nerazločni šum veselice.

Roland je obstal pred stranskimi vrati.

V zatišju teh vrat je čakal neki možki.

»Ali ste že pripravljeni?«

»Za isto vsoto, da, žlahtni gospod,« se je odrezal možak.

»Dobiš torej tisoč cekinov.«

»V Benetkah, da, gospod.«

»Dobro. Pokaži nama pot, nato pa se vrni semkaj ter pazi na konja in na kočijo.«

»Pojdimo,« je dejal možak.

Bil je eden izmed slug v Imperijini palači.

Napotil se je navzgor po strmih stopnicah; Roland in Skalabrino sta mu sledila. Nato je hodil po dolgih hodnikih, šel po tesnih stopnicah zopet navzdol in stopil naposled v tesno sobico, kjer je gorela sveča in razsvetljevala z medlo lučjo.

Ta sobica je imela troje vrat.

»Tu,« je dejal sluga, »je gospejina soba; tukaj pa je salon.«

Pokazal je po vrsti na leva in na desna vrata. Tretja so bila tista, skozi katera so prišli.

»Ali boste vedeli, kod nazaj?« je vprašal možak.

»Bodi brez skrbi. Samo idi pazit na kočijo.«

Sluga je odšel.

Roland je upihnil svečo.

Ostala sta v globoki temi.

(Nadaljevanje sledi)

Mali oglasi, ki služijo povsem in sojalne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek 10 p.

Mali oglasi

Zanimivo, dopisovanje in oglaševanje: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek 10 p.

Meblovano sobo

lepo in zračno z električno lučjo, s posebnim vhodom, oddam gospodični na željo tudi v dobro domačo hrano takoj. Stritarjeva ulica 5 L. 2807

Dobro vpeljana trgovina

z mešanim blagom se proda. Vpraša se v Novi vasi, Bolfenkova cesta številka 2. 2839

Lepa, meblirana,

strogo separirana soba se odda. Magdalenska ulica 33 L. 2840

Iščem lepo sobo z vso oskrbo

pri fini rodbini za trgovskega akademika s separatnim vhodom in električno. Natančne ponudbe poslati na upravo »Večernika« pod šifro: »1. decembar«. 2836

Čedno opremljeno sobo

s separatnim vhodom oddam. Kosarjeva ulica 52 (ob Koroščevi ulici). 2837

Kupimo dobro ohranjen pisalni stroj.

Prometna bančna družba, Cankarjeva ul. 14. 2838

Dajte avtomobile,

motorje, in kolesa strokovnjaku v popravilo. Vozili bodete potem sigurno in brez defektov. Popravila se izvršujejo točno in po brezkonkurenčnih cenah. A. Komel, mehanična delavnica, Aleksandrova c. 169. III

Fotografiram vse!

Portreti, brzosilke, industrija, sport. Najnovejši aparati in svetlobne naprave. Novo urejen fotoatelj. Fotomeyer, Gosposka 39. 2286

Pisalni stroj,

dobro ohranjen, po ugodni ceni prodam. Naslov v upravi lista. 2830

Železni štedilnik

že rabljen dobro ohranjen prodam. Primorska ulica 3. 2831

Učenko

sprejme Vilma Ambrožič, šivilja za dame, Grajska ulica 2. 2828

Meblovano sobo

s separatnim vhodom in električno razsvetljavo takoj oddam. Primorska ulica 3. 2833

Dva gospoda sprejemem na stanovanje

in hrano. Vprašati Jadranska ulica 23 pri hišnici. 2808

Veliko, prazno sobo

oddam s 1. novembrom zakonskemu paru brez otrok. Magdalenska ulica 77.

S. K. Železničar v Mariboru javlja tužno vest, da je gospod

RUDOLF ARZENŠEK

strojevodja drž. železnic, načelnik težko-atletske sekcije in član upravnega odbora

v nedeljo, dne 3. t. m. tragično preminul pri železniški katastrofi v Rajhenburgu.

Pogreb se bo vršil v sredo, dne 6. t. m. ob 16. uri iz kapelice starega mestnega pokopališča v Strošmajerjevi ulici na pobrežko pokopališče.

Maribor, dne 5. novembra 1929.

2841

ODBOR.

Dostojevski:

Selo Stepančikovo

humoristični roman

prevod Vladimira Le. stika

Broširana 44 Din vezana v platno 56 Din.

Po pošti pa 2 Din več.

Tiskovna zadruga v Mariboru
Aleksandrova cesta 13